Lietas arhīva Nr. K23-0166-17
ECLI:LV:MART:2017:1027.11300008017.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2017. gada 27.oktobrī

Madonas rajona tiesa ,
tiesnese I.Lazdiņa,
piedaloties prokurorei D.Vanagai
un aizstāvim A.Baguckim,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu ,
kurā apsūdzēts /pers. C/, personas kods /personas kods/, pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ izdarīja piesavināšanos nelielā apmērā.

/pers. C/, 2017.gada 21.februārī, ap plkst. 18.50, atrodoties Madonas novada Madonā, Rīgas ielā 6, pie Madonas pilsētas autoostas, redzot, ka /pers. D/ ir persona, kurai veselības stāvokļa dēļ ir grūti pārvietoties, piegāja klāt un piedāvāja panest viņa iepirkumu somu. /pers. C/ piekrita piedāvātai palīdzībai, /pers. C/ izmantojot cietušā uzticēšanos, kā arī apzinoties, ka /pers. D/ sava veselības stāvokļa dēļ nevar viņu panākt, paņēma iepirkumu somu un aizgāja projām. Tādā veidā piesavinājās viņam uzticēto un /pers. D/ piederošo mantu 101,64 EUR kopvērtībā : "RIMI" iepirkumu somu 2,00 EUR vērtībā un tajā esošās mantas - mobilo telefonu Nokia 113 Black ar IMEI kodu /numurs/ 30,00 EUR vērtībā ar "Zelta Zivtiņas" priekšapmaksas SIM karti 1,50 EUR vērtībā un sarunu kredītu 9,00 EUR apmērā; MTB bankas dāvanu karti 7,00 EUR vērtībā; vienu 0,2 tilpuma degvīna pudeli "Mernaja na Moloke" 3,70 EUR vērtībā; vienu 0,736 kg iepakojumu ar "Vistas Rubeņu kūpinātas" 4,96 EUR vērtībā; iepakojumu ar l00 mg "Betadine" ādas ziedi 5,40 vērtībā; divus iepakojumus "Medrull" marles saites 1,60 kopvērtībā (viena iepakojuma vērtība 0,80 EUR); četrus iepakojumus "OLK" marles salvetes 3,00 EUR kopvērtība (viena iepakojuma vērtība 0,75 EUR); ādas imitācijas datorsomu 15,00 EUR vērtībā; LR pilsoņa pasi uz /pers. D/ vārda, kuras atjaunošanas vērtība ir 14,23 EUR; Swedbank bankas karti uz /pers. D/ vārda, kuras atjaunošanas vērtība 4,25 EUR.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

/pers. C/ sevi par vainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā neatzina . Liecināja, ka februārī kādā vakarā gājis uz Madonas autoostu . Ieraudzījis vīrieti – iepriekš nepazīstamo cietušo /pers .C/, kurš pārvietojies ar grūtībām, tādēļ piedāvājis palīdzēt panest somu. Cietušais piekritis . Paņēmis somu un autoostas otrā pusē gaidījis /pers. C/. Tai brīdī pie viņa pienācis svešs vīrietis un prasījis atdod somu. Domājot, ka tas ir cietušā draugs vai dēls, somu atdevis un devies prom. Pēc tam , naktī staigājot pa Madonu , saticis vīrieti līdzīgu tam , kuram atdevis cietušā somu. Paprasījis vīrietim mobilo telefonu un no tā pazvanījis savam paziņam /pers. I/.

Lai gan /pers. C/ liecināja, ka tikai vēlējies palīdzēt cietušajam , bet viņa somu ar iepirkumiem paņēmis nepazīstams vīrietis , tiesa uzskata, ka apsūdzētais sniedz nepatiesas liecības .

Tiesai nav pamats apšaubīt cietušā /pers. D/ liecināto, jo viņa liecības ir konsekventas un nemainīgas gan pirmstiesas, gan tiesas izmeklēšanas laikā . 21.februārī bijis Madonā iepirkties.Vakarpusē gājis uz autoostu un rokā nesis "Rimi" iepirkumu somu, kurā iekšā bijusi datorsoma, pase, telefons, bankas dokumenti, aptiekā iegādātās preces, kā arī 0,2 litru degvīna pudele, kūpināta vista un dāvanu karte. Pie autoostas nepazīstams vīrietis krievu valodā piedāvājis panest somu. Tā kā paiet varot tikai ar spieķa palīdzību, neiebildis. Tiklīdz somu atlaidis vaļā, tā vīrietis to paņēmis un aizgājis aiz autoostas stūra. Sākuma domājis, ka viņš iegājis autoostā, tāpēc gājis iekšā meklēt, bet neatradis. Tad jau pienācis autobuss uz Cesvaini . Braucis mājās . Nobloķējis bankas kartes un par notikušo ziņojis policijai.

/pers. D/ liecību patiesumu apstiprina arī /pers. H/ liecinātais. 21.februārī abi ar vīru bijuši Madonā iepirkties. Tajā dienā /pers. C/ līdzi bijusi sarkanas krāsas "Rimi" soma, datorsoma, kurā viņš glabā dokumentus, pasi. Viņa mājās aizbraukusi ātrāk, tāpēc vīru ap plkst. 19.45 sagaidījusi autobusu pieturā Cesvainē. Jautājusi vīram, kur "Rimi' soma, bet viņš sācis kliegt, ka esot apzagts un vairs neesot maka, telefona, pases, dokumentu. Par apzagšanu sīkāk neko nestāstījis. Zvanījusi uz /pers. C/ telefona numuru, bet adresāts nebijis sasniedzams. Tad dēls par notikušo paziņojis policijai.

Kā redzams no lietas materiāliem /pers. D/ mobilā telefona numurs bijis /numurs/. No šī numura 2017.gada 22.februārī plkst.04.31, zvanīts uz /pers. I/ mobilā telefona numuru /numurs/ (lietas 15.-34.lapa).

/pers. I/ savā liecībā apstiprināja , ka /pers. C/ viņam ir pazīstams. Apsūdzētais viņa telefona numuru zinot no galvas, jo bieži zvanot no dažādiem telefona numuriem. Arī 22.februāra naktī saņēmis zvanu un atpazinis /pers. D/ balsi.

Tiesa netic apsūdzētā liecinātajam , ka /pers. D/ somu autoostā viņam nozadzis kāds vīrietis, kuram līdzīgu vēlāk saticis pilsētā un no viņa iedotā telefona zvanījis /pers. I/. Tiesa uzskata, ka šādu liecību sniedz , lai izvairītos no atbildības par izdarīto.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 67.panta pirmās daļas 6.punktam aizdomās turētajam ir pienākums norādīt uz faktu, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā tā ir atradusies citā vietā (turpmāk – alibi), vai uz Krimināllikumā paredzētu apstākli, kas izslēdz krimināatbildību. Kriminālprocesa likuma 74.pants noteic, ka apsūdzētajam visās kriminālprocesa stadijās ir tādi paši pienākumi kā aizdomās turētajam. Minēto normu izpratnē sniegtajām ziņām par alibi ir jābūt tādām, ko procesa virzītājs kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā var pārbaudīt un pilnībā tieši pārliecināties, ka pastāv patiesi un ticami apstākļi, kas izslēdz apsūdzētā krimināatbildību.

Tiesa atzīst, ka /pers. C/ liecība ir nepatiesa un tai netic. Tiesa uzskata, ka apsūdzētais uz nepazīstamo vīrieti , kurš it kā no viņa paņēmis

cietušā somu, atsaucas tikai tādēļ , lai mēģinātu izvairīties na atbildības . /pers. C/ minētais nav pārbaudāms, tāpēc tas nav atzīstams par alibi. Turklāt neticams ir viņa stāstītais par it kā vēlreiz satikto to pašu vai līdzīgu vīrieti, kurš atļāvis piezvanīt no telefona, kas izrādījies cietušajam piederošs.

Tā kā /pers. D/ apstiprināja, ka pirmajā brīdī tiešām noticējis, ka apsūdzētais vēlas viņam palīdzēt , tādēļ labprātīgi somu no rokām izlaidis, tiesa uzskata, ka vainīgā darbības pareizi kvalificētas kā piesavināšanās. Līdz ar to tiesa atzīst par pierādītu apsūdzībā minēto, ka /pers. C/ ir piesavinājies viņam uzticēto mantu. Piesavināšanās izdarīta nelielā apmērā, jo mantu kopējā vērtība nepārsniedz vienu minimālo mēnešalgu. /pers. C/ darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas un viņš ir sodāms par šo izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.pantā noteiktajam , soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu , nosakot soda veidu , tiek ņemts vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība , savukārt, nosakot soda mēru, tiek ņemti vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

/pers. C/ ir nesodīts, jo sodamības ir dzēstas . Vairākkārtīgi ir administratīvi sodīts, ir vairāki nenomaksāti administratīvie naudas sodi (lietas144.-147.lapa).

Apsūdzētais ir neprecējies, apgādājamo personu nav. Pats paskaidroja, ka ir 2.grupas grupas invalīds. Dzīvojot Madonā sociālajā mājā, saņemot invaliditātes pensiju 76,00 EUR mēnesī. Esot veselības problēmas, tādēļ apmeklējot psihiatri un lietojot medikamentus, kā arī braucot ārstēties uz Strenču psihoneiroloģisko slimnīcu. Neskatoties uz to, reizēm lietojot alkoholu .

No lietas 128-132 .lapā esošā ambulatorās tiespsihiatrisās ekspertīzes atzinuma redzams, ka /pers. C/ apgalvojums par veselības problēmām ir patiess. Apsūdzētais slimo ar paranoido šizofrēniju. Arī inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā slimoja ar šo psihisko slimību, kas tajā laikā bija medikamentozā remisijā . Apsūdzētais varēja pilnībā saprast savas darbības un tās vadīt. Eksperte rekomendējusi atzīt /pers. C/ par pieskaitāmu, norādot , ka medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi viņam nav nepieciešami.

Krimināllikuma 47.pantā paredzētos atbildību mīkstinošos apstākļus apsūdzētajam tiesa nekonstatē. Netiek konstatēti arī Krimināllikuma 48.pantā noteiktie atbildību pastiprinošie apstākļi.

Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums , atbilstoši Krimināllikuma 7.panta trešajai daļai, klasificējams kā mazāk smags noziegums. Minētā panta sankcija paredz brīvības atņemšanas uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgas brīvības atņemšanas, piespiedu darba, naudas soda piemērošanas iespēju.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa paredz, ka brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglākā soda veidiem. Izvērtējot vainīgā mantisko stāvokli , nav piemērojams naudas sods, jo apsūdzētajam nav pietiekamu ienākumu , lai likumā noteiktajā laikā un apmērā varētu samaksāt iespējamo uzlikto naudas sodu. Apsūdzētajam nav piemērojams arī piespiedu darbs, jo viņš ir 2.grupas invalīds.

Vērtējot /pers. D/personību atzīstams, ka viņš ir persona ar zemu tiesiskās apziņas līmeni par ko liecina daudzie administratīvie pārkāpumi. Tiesas ieskatā apsūdzētajam ir tendence izdarīt likumpārkāpumus, kas , savukārt, liecina par to, ka viņš ir sabiedriski bīstama persona. Uz to norāda arī fakts, ka /pers. C/ noziedzīgu nodarījumu izdarījis pret personu, kurai ir acīmredzamas invaliditātes pazīmes. Tiesa uzskata, ka vainīgais ir sodāms ar brīvības atņemšanas sodu un nav iespējams piemērot vieglāku soda veidu. Ievērojot, ka nav konstatēti ne apsūdzētā atbildību mīkstinoši , ne arī atbildību pastiprinoši apstākļi , kā arī ņemot vērā apsūdzētā veselības stāvokli, tiesa atzīst, ka piemērojama īslaicīga brīvības atņemšana.

Atbilstoši Krimināllikuma 52.panta pirmajai un piektajai daļai aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks ieskaitāms soda termiņā. /pers. C/ bijis aizturēts no 2017.gada 23.-25.februārim . Līdz ar to šis laiks ieskaitāms soda termiņā .

Cietušais pieteicis kaitējuma kompensāciju 101,64 EUR apmērā (lietas 11.lapa). Tiesas sēdē /pers. D/ kaitējuma kompensāciju uzturēja spēkā un lūdza to piedzīt no vainīgā.

Tiesa uzskata, ka kompensācija ir apmierināma. Materiālie zaudējumi cietušajam radušies apsūdzētā vainas dēļ, noziedzīga nodarījuma rezultātā. Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību ir nodarījis.

Kaitējuma kompensācija saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu ir piedzenama tikai tajā gadījumā, ja tā netiks labprātīgi atlīdzināta 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Apsūdzētā valsts nodrošināto juridisko palīdzību kriminālprocesā īstenoja zvērināts advokāts Armands Baguckis , kuram saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.pantu un Ministru Kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 ”Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” atbilstoši iesniegtajiem aprēķiniem izmaksājama atlīdzība 505,00EUR (lietas 74.-76.,88.-90.,101.-103.,110.-112.,121.-123.,185.-187.,245.-226.lapa).

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturto daļu procesuālie izdevumi sedzami no valsts līdzekļiem, jo /pers. C/ piešķirts trūcīgas personas statuss (lietas 212.lapa).

Kriminālprocesa likuma 240. pants nosaka galīgo rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem. Saskaņā ar minētās likuma normas pirmās daļas 5.punktu lietiskais pierādījums – CD disks ar ierakstu no video novērošanas kameras, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem , pēc sprieduma spēkā stāšanās iznīcināms kā nevērtīgs.

Pirmstiesas procesā apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis - uzturēšanās noteiktā vietā un tiesa atzīst par nepieciešamu to piemērot arī līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Kriminālprocesa likuma 511.. 512,. 520., 527., 528. , 529., 530 panta,

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527.- 530.pantu, tiesa nosprieda

/pers. D/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi un 15 (piecpadsmit) dienām.

Atbilstoši Krimināllikuma 52.pantam soda termiņā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku - no 2017.gada 23.-25.februārim.

/pers. C/ saglabāt drošības līdzekli – uzturēšanos noteiktā vietā līdz spriedums stājas spēkā.

Apmierināt /pers. D/ kaitējuma kompensāciju un viņam par labu piedzīt no /pers. C/ 101,64 EUR (simtu vienu *euro* un 64 centus). Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par kaitējuma kompensācijas samaksāšanu noteikt termiņu - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanas brīža.

/pers. C/ atbrīvot no samaksas par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību, to sedzot no valsts līdzekļiem.

Lietisko pierādījumu - CD-R disku, iznīcināt.

Prokurore, cietušais , apsūdzētais un aizstāvis 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas, var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš lūguma iesniegšanai par pilna sprieduma sastādīšanu un lūgums nav iesniegts.

Ja tiek sastādīts pilns spriedums, 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijā, iesniedzot sūdzību vai protestu Madonas rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2017.gada 15.novembrī.

Tiesnese I.Lazdiņa